

Монгол орны ойн бүрхэвчийн өөрчлөлтөнд нөлөөлж буй хүчин зүйлсийн судалгаа

Тайлангийн төсөлд үндэслэв.

Улаанбаатар хот, 2015 он

1. Судалгааны ажлын ерөнхий танилцуулга

- НҮБХХ-ийн дэмжлэгтэйгээр (UN-REDD хөтөлбөрийн хүрээнд), Үндэсний REDD+-ийн стратеги боловсруулсан.
- Ойн өөрчлөлт= Ойн бүрхэвч болон ойн төлөв байдал хасагдах ба нэмэгдэх
- Багийн бүрэлдэхүүн: ОУ-ын Зөвлөх Till Neeff, Академич Ч.Доржсүрэн ахлагчтай Ойн мэргэжилтэн нар оролцсон Үндэсний зөвлөх баг ажилласан байна.
- Судалгаа 2015 оны 5 сараас эхэлсэн. 2015 оны 10 сард эхний үр дүнг танилцуулсан.
- 2015 оны 11 сард эцсийн үр дүнг танилцуулна.

2. Ашигласан арга зүй, мэдээ материал

- Ойн өөрчлөлтөд нөлөөлж буй хүчин зүйлсийг тодруулах, байгаа тоо, баримт ашиглан ойн өөрчлөлтийг тооцох, дүн шинжилгээ хийх (тухайлбал ОСХТ-ийн ой зохион байгуулалтын мэдээ, БОМТ-ийн газрын мэдээллийн сангийн мэдээ г.м).
- Ойд нөлөөлж байгаа хүчин зүйлсийн шалтгааныг тогтоох, салбарын мэргэжилтэн нартай зөвлөлдөх, ном бусад материалтай танилцах

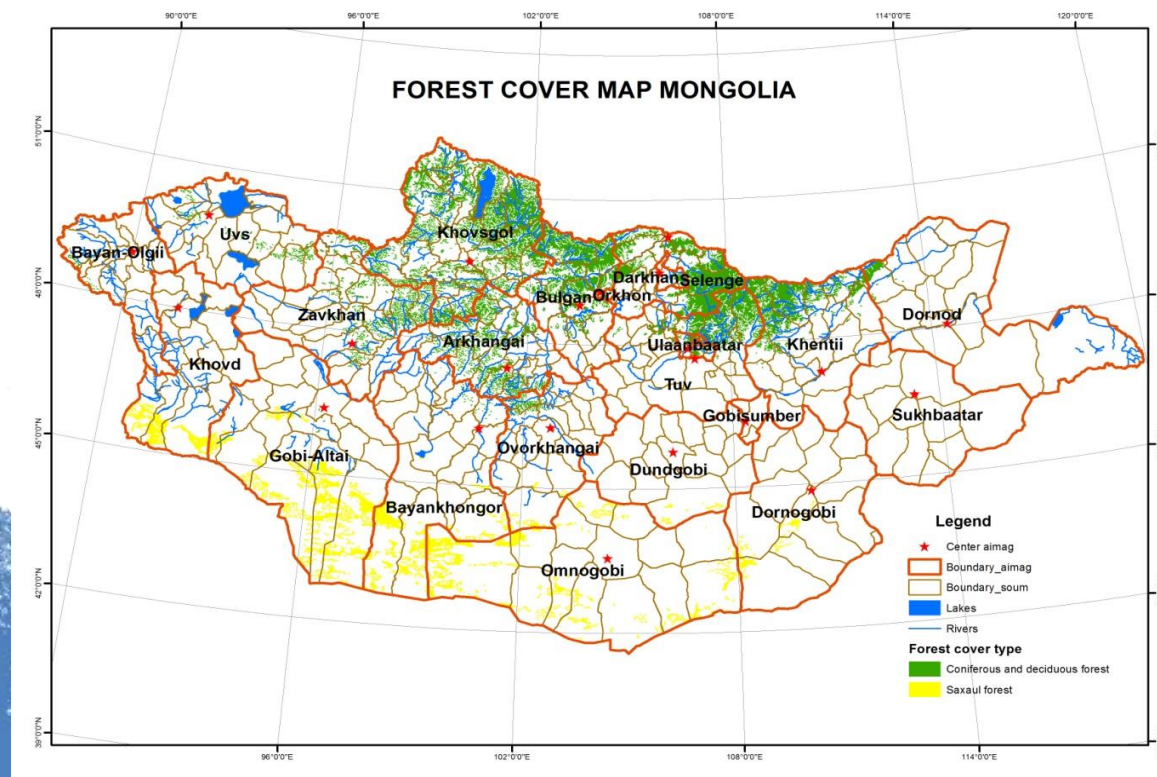

3. Эхний үр дүн (ТӨСӨЛ)

Монголын ой доройтож байна.

2014 оны байдлаар ойн талбай 18 сая.га

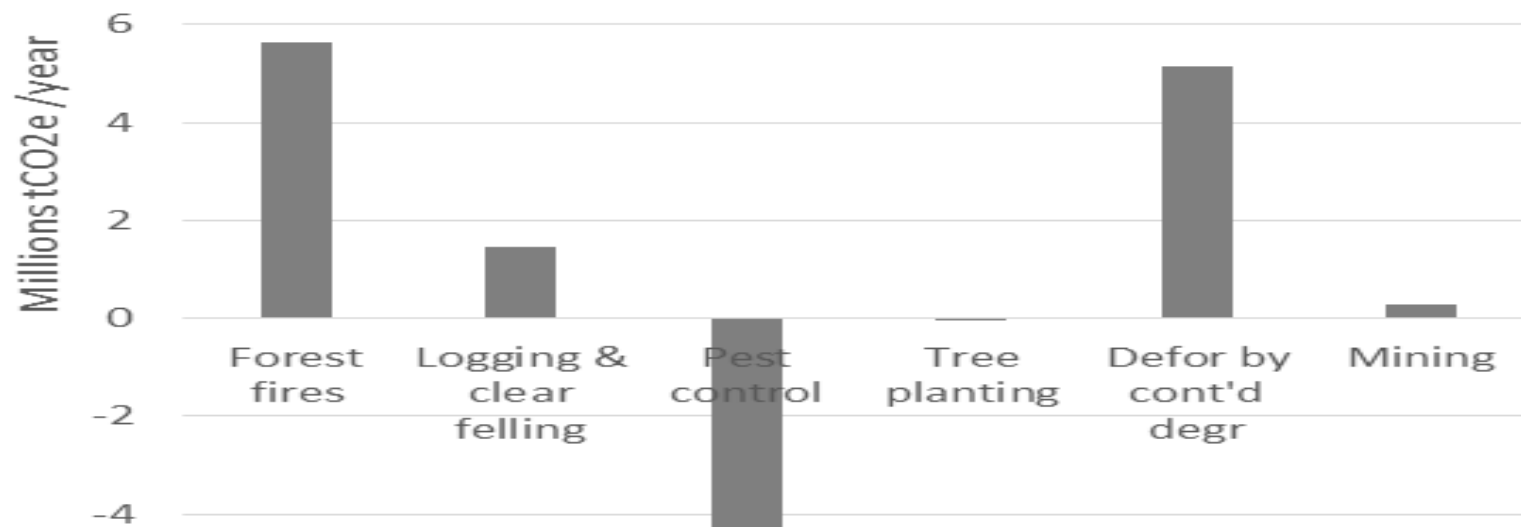
2004 оноос хойш ойн талбай 37,000 га талбай буюу (0.25%) хорогдсон байна. Жилд 71,000 га ойн талбай (0.55%) доройтож байна.

3. Эхний үр дүн. үргэлжлэл

- Ойн өөрчлөлтөд нөлөөлж буй гол хүчин зүйлс нь:
  - Ойн түймэр (-)
  - Мод бэлтгэл (-)
  - Ойн хортон шавжтай тэмцэх, мод тарих (+)
  - Ойн доройтлоос шалтгаалсан ойн хомсдол (-)
  - Уул уурхай (-)

Ойн хомсдол, доройтлын хүчин зүйлүүдээс бий болсон
хүлэмжийн хийн ялгаруулалт болон шингээлтийн хэмжээ

3. Эхний үр дүн. үргэлжлэл

Ойн
өөрчлөлтөд
нөлөөлж буй
хүчин зүйлс,
шалтгаан

Хүн ам зүйн хүчин зүйл

- Хүн амын өсөлт
- Хотжилт, хот суурин газрын тэлэлт,

Эдийн засгийн хүчин зүйл

- Эдийн засгийн өсөлтөд нөлөөлж байгаа уул уурхайн эрчимтэй хөгжил
- Хөдөөгийн хүн амын ажилгүйдэл, ядуурал

Технологийн хүчин зүйл

- Ойг хамгаалах, нөхөн сэргээх болон ойн ашиглалтад хэрэглэж байгаа техник технологийн хүчин чадал бага

Бодлого & бүтэц зохион байгуулалтын хүчин зүйл

- Хуулийг хэрэгжүүлэх чадавхи муу
- Ойг хамгаалахад байгаль орчны хангалтгүй regulatory environment for forest protection
- Ойн менежментийн бүтэц сул дорой

Соёл, нийгэм-улс төрийн хүчин зүйл

- Нийгэм- улс төрийн шилжилт, Засгийн газрын тогтворгүй байдал
- Ойн нөөцийг тогтвортой ашиглах, хамгаалах, нөхөн сэргээх талаарх мэдлэг, дадлага түршлага бага
- Улсын сонирхол нь хадгалах хамгаалахад чиглэсэн
- Ой бол нийтийн өмч гэсэн хандлагатай (ихэвчлэн малчдад)

Байгаль орчны хүчин зүйл

- Хур тунадасны хэмжээ буурах, агаарын температур, ган and increased air temperature, ган, хуурайшилт нэмэгдэх

3. Эхний үр дүн. үргэлжлэл

Ойн өөрчлөлтөд ихээр өртсөн газар нутагт ойн бодлого, арга хэмжээг эрчимтэй явуулах шаардлагатай.

(Дорнод, Сэлэнгэ, Төв, Хөвсгөл, Хэнтий).

Зөвлөмжийн төсөл:

- **Тогтвортой ойн менежментэд чиглэсэн арга туршлагыг сайжруулах** - Техникийн хүчин чадлыг сайжруулах, лиценз зөвшөөрөл олголтыг сайн хянах, бэлтгэх хэмжээг нэмэгдүүлэх зэрэг өргөн хүрээтэй хөтөлбөр боловсруулах
- **Ойн менежментийн техникийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх**
- **Олон нийт болон шийдвэр гаргагч нарт олгох боловсрол** : үүнд ойн менежмент, түймрийн менежментийн үр ашиг ба хууль бус мод бэлтгэл, мал бэлчээрлэлтийн хор хөнөөлийн талаар ойлгуулах
- **Ойн хортон шавжтай тэмцэх, түймрийн менежментийн талаар хийгдэж байгаа Засгийн газрын хөрөнгө оруулалтыг үр дүн нь шуурхай түргэн гардаш үйл ажиллагаанд чиглүүлэх**

---

4. Ярилцах асуултууд:

- Гол чухал гэж тодорхойлсон хүчин зүйлсийн талаар юу гэж бодож байна?
- Ямар орон зайн мэдээ ойн өөрчлөлтийг харуулах боломжтой вэ?
- Газрын бүрхэвчийн өөрчлөлт гэж юу вэ?
- Өөрчлөлтөд нөлөөлж байгаа хүчин зүйлс, шалтгааныг ямар орон зайн мэдээ харуулах боломжтой вэ?
- Төв, Хөвсгөл аймаг чухал газар нутаг гэж сонгогдсон. Аймгийн түвшинд ямар мэдээ авах боломжтой вэ?
- Монгол улсад ойн болон газрын бүрхэвчийн өөрчлөлтийн анализыг ихэвчлэн яаж хийдэг вэ?

